

RIP: ZÁCHRANCA MEDZI RUINAMI

**Blitz, druhá svetová vojna,
Londýn, 1940**

Keď po prírodnej katastrofe, akou je napríklad zemetrasenie či hurikán, sledujeme správy, často v televízii vidíme, že policajtom a vojakom pri hľadaní ľudí medzi troskami pomáhajú psy. Sú dobre vycvičené a tvoria dôležitú súčasť tímov, ktoré sa špecializujú na tento druh pátrania a záchranných akcií v uliciach mesta. No prvý pes, ktorý nie o takého dokázal, naposledy udovanie vôbec cvičený nebol. Rip sa napriek tomu zaradil medzi najlepšie záchranné psy.

Nik netušil, odkiaľ sa tam vlastne vzal.

Počas druhej svetovej vojny, v roku 1940, sa na dejisku náletov vo východnom Londýne objavil teriér so srsou ako drôtičky. Nik netušil, odkiaľ sa tam vlastne vzal. Podľa všetkého to nevedel ani on sám, no len ako to uvidel, ako sa ľudia predierajú troskami a hľadajú preživších, myslel si, že je to nejaká hra a okamžite sa pridal.

Počas vojenskej operácie Blitz boli takéto hrozivé, ničivé scény celkom bežné. Viac ako milión domovov, obchodov a tovární poškodili alebo zničili nepriateľské bomby padajúce na britské mestá. Civilná obrana proti náletom mala v Londýne za úlohu upozorňovať ľudí pred každým leteckým útokom a vyzývať ich, aby sa schovali do krytov. Potom, ako zaznelo „Vzduch je istý“, tieto isté jednotky viedli pátranie po preživších.

Teriér sa držal jedného z dozorcov, ktorý sa volal King. Pán King mal psy rád a prišlo mu útočiť malého teriéra bez obojka, ktorý navyše vyzeral dosť vyhladnutý. Zdalo sa, že kúsok sendviča, ktorý pánovi Kingovi zostal z večere, ho nesmierne potešil. Ani sa nenazdal a psík ho za každú večer sprevádza na obchádzkach. Spolu nevedli ľudí do bezpečia protileteckých krytov.

Keďže pes nemal obojok, a teda ani menovku, pán King za každého svojho nového priateľa volal Rip. Domnieval sa, že tak ako mnoho iných psíkov po vojne, ani tento nemá svoj domov. Tisíce rodín utekali z Londýna do bezpečia vidieka a svoje psy a mačky v tom zhone zabudli doma. Iné domáce zvieratká prišli o strechu nad hlavou počas leteckých útokov.

Po jednom z nich pán King preh adával ruiny vyhorenej továrne. Rip ho najskôr chví u pozoroval a vzápätí sa pustil do uchania. Psíky to robia celkom inštinktívne – je to ich spôsob, ako porozumie svetu okolo seba – a ide im to neuverite ne dobre.

Závisí to aj od plemena, no psí ūfák je asi desa miliónov ráz citlivejší než náš nos. ūdský nos má okolo pä miliónov uchových buniek, ale pes ich má až skoro tristo miliónov. Práve preto je psí ūfák vždy taký studený – pomáha mu zachyti ešte viac pachov.

Psík, ako je Rip, dokáže pomocou ūfáka spoznáva svet spôsobom, o akom sa nám môže iba sníva . Ke lovek ovonia svoj obed, cíti len obed, no pes rozlíši všetky konkrétne ingrediencie. Ke my zacítíme pach nejakého zviera a, upozorní nás, že je kdesi blízko, no rovnaký pach psíkovi rozpovie celý príbeh: o je to za zviera, i je to samec alebo sami ka, i je mladé alebo staré, dokonca aj v akej je nálade.

Pán King si preto uvedomil, že Rip ne uchá trosky zni enej budovy len tak pre zábavu. Ke za al vrtie chvostom, znamenalo to, že pod rozpadnutými tehkami a rozštiepeným drevom objavil osi zaujímavé.

Dozorca sa pustil do odhrabávania a po krátkej chvíli, ke spod rozvalín vytiahol živého muža, mu okamžite došlo, že Rip má na zachra ovanie udí v tiesni skuto ný talent. Nebolo to len Ripovým znamenitým uchom, ale aj zvedavos ou a nevy erpate nou energiou. A to najlepšie bolo, že ke že sú teriéry vskutku mali ké psy, Rip sa

udský nos má okolo pä miliónov uchových buniek, ale pes ich má až skoro tristo miliónov.

zmestil aj do tých najtesnejších škári iek, z ktorých sa lovek sám nevedel vykrúti .

Rip v týchto situáciách ve a riskoval. Často sa púšťal do stále horiacich budov, v ktorých sa niekedy nachádzali dokonca aj nevybuchnuté bomby. Rozsah škôd spôsobených výbuchmi bol taký veľký, že múry sa každú chvíľu mohli zvrhnúť a zem bola plná rozbitého skla. Ripa však nič z tohto nevyplašilo, práve naopak, jeho túžba po dobrodružstve bola natoľko silná, že hneď ako nálety utíchli, vytriepil do zničených budov. Šplhal sa po troskách, vzpieral sa dymu a plameňom, a kým trvali nálety, noc o noc pokračoval vo svojej misii.

V tejto službe zotrval celkovo päť rokov. Netrvalo dlho a po celom Londýne sa rozšírili chýry o jeho šiestom zmysle na hľadanie pre-

živších. Občas sa dokonca stalo, že dozorcovia chceli hľadanie ukončiť, pretože boli presvedčení, že už prehľadali každú kúsku vyhorenej továrne i skladu. Pán King však vedel, že keď Rip odmietal odísť, znamenalo to, že pod ruinami je stále uväznený niekto, kto potrebuje ich pomoc.

**Pán King však vedel,
že keď Rip odmietal
odísť, znamenalo to,
že pod ruinami je
stále uväznený niekto,
kto potrebuje ich pomoc.**

Rip sa jednoducho nikdy nezmyšľal. Jeho nesmierne citlivý ťufák, pohľad na krátky drôtený chvostík horúkovito švihajúci sem a tam, a predovšetkým škrabkanie labiek, ktorými odhľadal kúsky tehál a kachli iek, boli pre pána Kinga jasným znamením, že treba hľadať ďalej. Keď sa Rip odmietal vzdáť, dozorcovia sa vrátili a znovu

preh adali ruiny. Zakaždým sa ukázalo, že psík mal pravdu, a zachránil ďalšieho loveka.

Vďaka svojej udivujúcej úspešnosti v hľadaní si Rip získal srdcia ľudí po celej štvrti. V tých časoch to bola veľmi chudobná oblasť a jedlo sa rozdávalo iba na prídely, no keď sa Rip objavil kdesi za rohom, mnohí miestni obyvatelia trvali na tom, aby Rip dostal aspoň malú pochúťku. Medzi jeho najväčších fanúšikov nepatrili len desiatky preživších, ktorých pomohol zachrániť, ale aj ľudia, ktorých stretával na svojich nočných hliadkach s pánom Kingom.

Pre všetkých obyvateľov hlavného mesta to boli ťažké časy, no vďaka Ripovej prítomnosti boli omnoho znesiteľnejšie. Mal veselú povahu a vždy sa zaradoval, keď stretol niekoho nového.

Keď om to pripomínalo, že ak sa s vojnou dokáže vysporiadať Rip, zvládnu to aj oni.

Zo všetkého najviac si však priať, aby sa boje čo najskôr skončili a život sa opäť vrátil do starých koľají. Rip sa toho už, žiaľ, nedožil. Všetka tá námaha, dym a výpary z horiacich tovární a iných budov ho zrejme vyčerпали, až sa jedného dňa jeho srdce vzdalo. Keď sa tak stalo, pochovali ho na novom cintoríne vytvorenom pre zvieracích hrdinov v Ilforde v Essexu, ale na jeho veselú povahu a neúnavné nadšenie sa nikdy nezabudlo. Pred niekoľkými rokmi istý zberateľ zaplatil celý majetok za medailu, ktorú Rip nosil na obojku. Dnes sa naňho spomína ako na jedného z priekopníkov, ktorí ukázali, aké užitočné môžu byť psy pri hľadaní preživších v období mieru i v čase vojny.

Mal veselú povahu a vždy sa zaradoval, keď stretol niekoho nového.

HRDINOVIA

DAVID LONG

Prvé slovenské vydanie
Vydalo vydavateľstvo Albatros v roku 2022
v spoločnosti Albatros Media Slovakia, s. r. o.,
so sídlom Mickiewiczova 9, Bratislava, Slovenská republika.
íslo publikácie

Zodpovedná redaktorka Magdaléna Poppelková
Technická redaktorka Lucia Slobodová

Z anglického originálu *David Long: Heroes*,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Faber and Faber Limited, Londýn 2018,

preložila Kristína Balalová.
Jazyková redakcia Mária Pavligová
Ilustrácie Lucy Hyndmanová
Sadzba Kristína Hečková
Tla

Cena uvedená výrobcom predstavuje nezáväznú odporúčanú spotrebiteľskú cenu.

Objednávky kníh:
www.albatrosmedia.sk
eshop@albatrosmedia.sk
tel.: 02/4445 2046

ALBATROS MEDIA